

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2833/2021
20.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славица Јанковић адвокат из ..., против туженог Града Ваљева, кога заступа ЗП Града Ваљева и Општина Љиг, Мионица, Осечина и Лајковац, ради накнаде за одузето земљиште, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3723/19 од 23.12.2020. године, у седници већа одржаној 20.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3723/19 од 23.12.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 630/18 од 25.02.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде за непокретности из којих је тужилац депоседиран изградњом улица ... и ..., на кп. .. у површини од 0.14,70 ха, КО Ваљево и кп. .. у површини од 0.09,08 ха, КО Ваљево, исплати тужиоцу 5.078.198,07 динара са законском затезном каматом почев од 25.02.2019. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 380.741,00 динар са законском затезном каматом почев од 25.02.2019. године до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3723/19 од 23.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П 630/18 од 25.02.2019. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 630/18 од 25.02.2019. године, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 380.741,00 динар са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење одлуке, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде под претњом принудног извршења, док је у

делу разлике у камати, од пресуђења 25.02.2019. године па до наступања услова за извршење одлуке, захтев одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

О ревизији није одлучивано на основу члана 404. ЗПП (посебна ревизија) обзиром да је ревизија, сагласно одредби члан 403. став 3. ЗПП, дозвољена ако вредност предмета спора побијаног дела прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан дан подношења тужбе, као у конкретном случају.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник катастарских парцела број .. и .. КО Ваљево, укупне површине од 0.23,78 ха, уписане у ЛН број .. КО Ваљево. Вештачењем је утврђено да је катастарска парцела .. по култури пашњак I класе, а на лицу места представља улицу ... и налази се у грађевинском подручју Града Ваљева. Ова парцела је асфалтирана средишним делом са тротоарима са обе стране који нису асфалтирани, преко парцеле је постављена инфраструктура, вода, канализација, електро и ПТТ стубови. Катастарска парцела .. је по култури пашњак I класе и представља улицу ... , која се налази у грађевинском подручју Града Ваљева. Јужни део парцеле пресвучен је асфалтом ширине 3 метара у дужини од 40 метара, док је остали део парцеле присут каменим агрегатом. Преко парцеле постављена је водоводна мрежа, струја и телефон. Обе парцеле су формиране на основу измене и допуне ДУП-а дела МЗ Ново насеље и дела МЗ Горња Грабовица у Ваљеву. Тржишна вредност предметних парцела на дан пресуђења, по налазу вештака, износи 5.078.198,07 динара.

Правилно су нижестепени суд применили материјално право, када су усвојили тужбени захтев.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине, које не представља повреду права имовине може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др.).

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11... 95/18), поред осталог, прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом – јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2)., да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на упљављање (став 5.), да је добро у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева другог реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда), тргова и јавних површина које су у својини јединице локалне самоуправе, на чијој се територији налазе (став 10).

Земљиште које је предмет спора се, на основу измене и допуне ДУП-а дела МЗ Ново насеље и дела МЗ Горња Грабовица у Ваљеву, налази унутар граница грађевинског подручја са планираном наменом за саобраћајницу и у нарави представља улице ... и Због тога су те парцеле, сагласно напред цитираним одредбама Закона о јавној својини, постале добро у општој употреби у јавној својини туженог као јединице локалне самоуправе које, као улице свако има право да користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом и подзаконским актима. На тај начин извршена је „фактичка експропријација“ која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији односно изузимању земљишта. Тужилац је фактички лишен права својине са свим атрибутима из члана 3. Закона о основама својинско правних односа и није дужан да трпи штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа), које би било основ за исплату новчане накнаде.

Тужени је обвезник исплате накнаде јер се земљиште, које је у катастру непокретности и даље уписано као својина тужиоца, користи као улица ... и улица ... – добро у општој употреби у јавној својини, на коме тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина накнаде која тужиоцу припада на основу члана 1. Протокола уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије одређена вештачењем. Имајући у виду изложено, нису од утицаја наводи у ревизији туженог да је тужиочев правни претходник власницима новоформираних парцела приликом продаје оставио овај део парцеле како би им обезбедио пролаз и улаз у исте, чиме је сам себи сузио право својине на наведеној парцели, а асфалтирање улице ... учињено је средствима грађана и МЗ, а не града и не представља радњу која је учињена у циљу депоседирања тужиоца са наведене катастарске парцеле. Међутим, изменама и допунама ДУП-а дела МЗ Ново насеље и дела МЗ Горња Грабовица парцеле које су предмет спора налазе се унутар граница плана и унутар границе грађевинског подручја и планирана намењене за улице ... и ..., што управо указује на обавезу туженог да тужиоцу накнади штету на име изузетог земљишта.

Нису основани наводи у ревизији туженог да процена вредности земљишта које је предмет спора није адекватно извршена (на основу података Агенције за промет

непокретности), обзиром да је одредбом члана 42. став 1. Закона о експропријацији прописано да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу према тржишној цени таквог земљишта ако законом није другачије прописано. Судски вештак у свом извештају је сагледао многе факторе који одређују тржишну вредност земљишта, како је то наведено у писменом налазу и приликом усменог изјашњења судског вештака, и тако одредио висину тржишне вредности катастарских парцела које су предмет спора.

Неосновано је позивање у ревизији на другачије одлуке Апелационог суда у Београду, Апелационог суда у Новом Саду и Врховног касационог суда, којим су одбијени тужбени захтеви тужилаца којима је тражена накнада на име фактички изузете непокретности, обзиром да одлука у споровима за накнаду штете код фактичке експропријације зависи од утврђеног чињеничног стања.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета на основу одредбе члана 153. и 154. ЗПП.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова по ревизији, обзиром да исти нису били потребни ради вођења парнице.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**